

ET GAMMELT KERTEMINDE-KORT

Af *V. Woll*

Motto: „Glem ikke at se paa Kortet.“
(Erslevs Geografi.)

Omstaaende Kortskitse har været gengivet i en Artikel i Svendborg Amts historiske Aarvog for 1909 af Krigshistorikeren Kaptajn Rockstroh om Svenskerne Fordrivelse fra Fyn i 1659. — Der er ikke knyttet særlige Bemærkninger til Kortet i denne Artikel, hvis Formaal ikke krævede nogen særlig Omtale af det. Men da det er interessant, dels ved at være det ældste kendte Kort over Kerteminde og Omegn, dels ved at vise Enkeltheder, som ikke kendes andetsteds fra, gengives det paany her, da næppe ret mange af Medlemmerne i Historisk Samfund for Fyns Stift har Svendborg Amts Bog fra 1909.

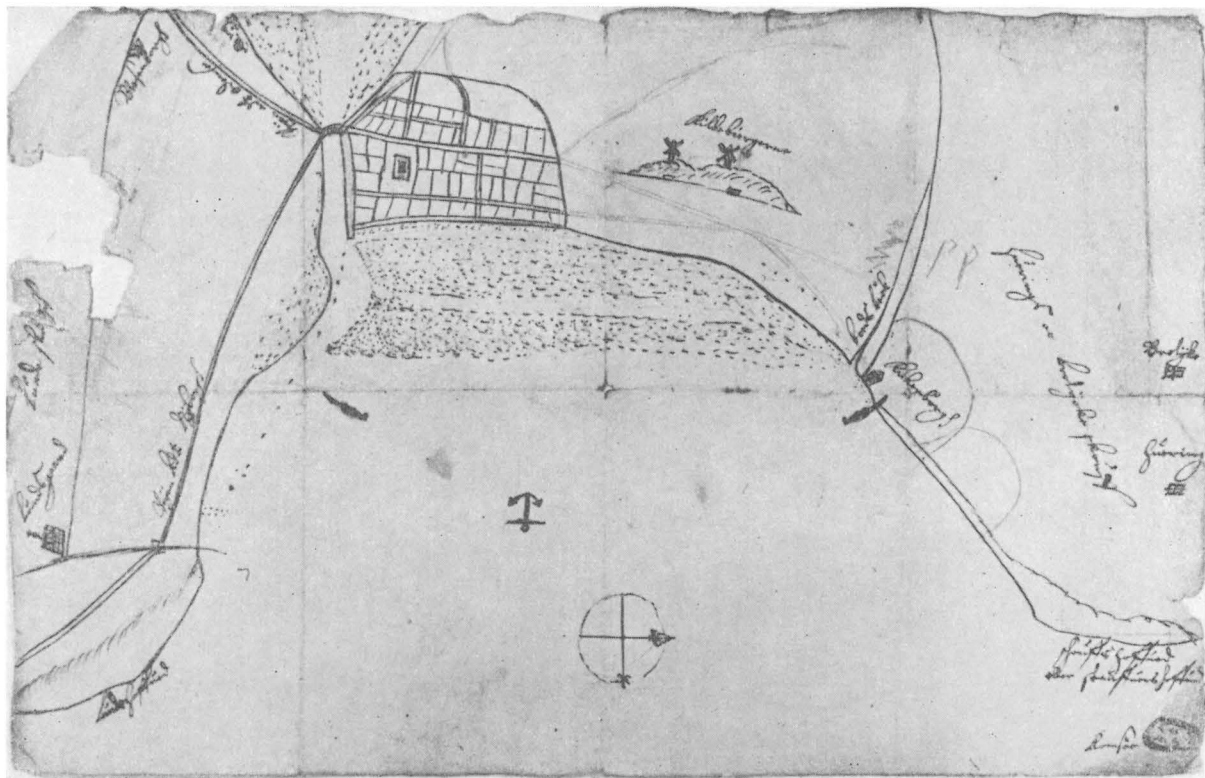
★

★

★

Skitsen er udarbejdet af Kaptajn i den danske Flaade Peter Petersen, med Tilnavn Kerteminde efter sin Fødeby. Det er formentlig tegnet efter Hukommelsen til Brug ved den forenede dansk-hollandske Flaades Landgang ved Byen den 31. Oktober 1659. Som det følgende vil vise, gengiver den By og Egn ret detailleret og nøjagtigt. — „Kompassrosen“ angiver, at Nord er til højre, følgelig Vest opad, Øst nedad. Byen og nærmeste Omegn er tegnet i betydelig Forstørrelse i Forhold til de fjernere Punkter, saaledes at endogsaa Hovedgaardene Broløkke og Hverringe samt Romsø er kommet med, uagtet disse Steders Afstand fra Byen er 5—10 km. Ved Ankeret midt i Kortet har Tegneren mulig villet angive, hvor Flaaden burde ankre.

Seer vi nu paa Enkelthederne, vil vi (begyndende fra venstre Side) finde Lundsgaards Klint aftegnet, næsten som et naturtro Billede, og

Kerteminde 1659

Efter en Kortskitse i Feltherren Hans Schacks Arkiv. C. 2, „Slaget ved Nyborg“ (Rigsarkivet)

betegnet „Lundshoffued“ og i dennes Nærhed Lundsgaard, der sees at være en spirprydet Bindingsværksbygning. Denne brændte i 1763 (Traps Danmark) og den nuværende Hovedbygning opførtes i 1765. Ned fra Klinten fører „Veyen adt (o: mod) Nyborg“, og man seer, hvorledes den paa en Bro er ført over et lille Vandløb. Dette findes endnu som en Rende under Klintevejen med en Sluse ud i Stranden. Opad langs Kortets venstre Side strækker sig „Lunde skouff“, nu Holmeskov (eller populært „Første Skov“). Den ender ved et Hus, der betegnes „Blæsenborgh“ tæt ved „Veyen adt Odense“. Mellem denne Vej og Fjorden er tegnet en Galge samt Stejle og Hjul. Det er ejendommeligt at finde Stadens Rettersted afbildet her, da netop den lille Odde, der strækker sig fra Odense-Vejen ud i Fjorden, endnu af ældre Folk betegnes som „Gal-Odden“, en forvansket Form af „Galge-Odden“.

Odense-Vejen fører ind til Byen over Langebro og fortsætter som Hovedgaden Langegade ind gennem Byen. Tegneren fortjener Anerkendelse for Gengivelsen af Byens Gadenet, som er langt nøjagtigere end Resens Rids fra ca. 1670, og Kortet i Pontoppidans „Danske Atlas“, tegnet et Hundrede Aar senere endnu, er saa fejlagtigt, at det hellere maatte være udeladt. — Paa Peter Petersens Kort finder vi Kirken mellem Langegade og Strandgade; lige for Kirken udgaar Vestergade, medens Havnepladsen og Fiskergade udgaar til begge Sider fra Langebro. Fra Langegade udgaar længere Nord paa den nuværende Præstegade, lidt for stærkt krummet, og til den modsatte Side Bruunsstræde og Kamperhoug, der ender nede ved Strandvejen, som sees løbende umiddelbart langs Kysten. Endogsaa de to Stræder, Kattestræde og Sønderstræde, parallelt med Langegade Vest for denne, har Tegneren gengivet (den stedkendte vil endog kunne finde de to Smaagader, der nu kaldes Skolestræde og Præstegaardsstræde). Naar man tager i Betragtning, at Kortet er udført efter Hukommelsen, maa det siges, at hans Arbejde er forbavsende godt.

Nord for Byen findes de to Møller paa „Kildebjergene“, nu Møllebakken, hvor endnu en Mølle er bevaret. Længere ude løber „Boeds-

beck“ (Baadsbæk), det gamle Navn paa Vandløbet ved 2-km Stenen med det endnu kendte Hus „Kikkenborg“. Her efter følger „Hverringe oc Brolycke Skouff“ med begge disse Herregaarde, og endelig findes længst til højre Hindsholms Østpynt Stavreshoved, betegnet som „Skouffshoffued eller Staffreshoffued“ med Romsø udenfor.